

Μεταξύ Σάρκωσης και Αθείας (Νικόλαος Πάτσαλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Μια «Θεολογικοπολιτισμική» Προσέγγιση της Δεσποτικής εορτής των Χριστουγέννων

Το μέγα μυστήριο της «ένσάρκου Χριστού παρουσίας» σηματοδοτεί την αφετηρία μιας νέας εποχής, στην οποία Ιστορία, Πολιτισμός, Οντολογία, λαμβάνουν καινές διαστάσεις για την ανθρωπότητα καθότι «τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα» . Πραγματικά για τον Ορθόδοξο κόσμο, τα Χριστούγεννα αποτελούν «ἀναμφίβολον καύχημα». Παράλληλα ωστόσο, για μια άλλη μερίδα του λαού, αποτελούν «ἀμφίβολον ἄκουσμα» ως προς την αληθοφάνεια και την αποδεικτικότητα του γεγονότος της εορτής το οποίο κατατάσσουν στο χώρο του παραμυθιού και μόνο.

Το υπέρλογο γεγονός της γεννήσεως του «παιδίου», ονόματι Ιησούς, που λαμβάνει χώρα στο σπήλαιο της Βηθλεέμ της Ιουδαίας , σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εξισωθεί με το στρουμπουλό μωράκι που παίζει αμέριμνα με τα χεράκια του «έν φάτνη». Αυτό προβάλλει ο Δυτικός Κόσμος αλλά και ο κόσμος της Ανατολής, μέσω της καταναλωτικής και παγωμένης προβολής του γεγονότος. Αντίθετα, το βρέφος που τίκτεται εκ της Θεοτόκου Μαρίας είναι ο «παντέλειος Θεός» «ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος» που ηγείται και συνάμα εισβάλλει στην Ιστορία επί «Καίσαρος Αὐγούστου», κατά τον ιστορικό και ευαγγελιστή Λουκά . Δεν είναι ένα συνηθισμένο παιδί, είναι ο θεάνθρωπος που με την έλευσή του μοίρασε την ιστορία στα δύο· π.Χ και μ.Χ.

Η Ιστορία λοιπόν, διαλαλεί ότι «Σήμερον Θεός ἐπὶ γῆς παραγέγονε» και μάλιστα «έν σαρκί» ώστε να ανέβει ο άνθρωπος στον ουρανό . Η κτιστή ανθρώπινη ιστορική πραγματικότητα που διέπεται από την αρχή του χωροχρόνου, υποδέχεται την Άκτιστο Θεϊκή και Αιώνια πραγματικότητα. Ολάκερη η κτίση και η ανθρωπότητα, δια της «συγκαταβάσεως τῆς θεϊκῆς» που «έμφανῶς[...] έν Βηθλεέμ» και όχι φανταστικῶς πραγματώνεται, γνωρίζει και αντικρίζει δια των βοσκῶν, των αγγέλων, των μάγων, τον ποιητή και πλάστη της. Η ανθρώπινη διάνοια καταπλήσσεται ενώπιον του μεγάλου σχεδίου και έργου «της Ένανθρωπήσεως» που καθιστά πλέον τον «άπρόσιτον Θεόν προσιτόν ἄνθρωπον». Η περίοδος της Σχάσης με τον Θεό βρίσκει το τέλος της καθώς «Τὰ ἄνω τοῖς κάτω συνεορτάζει καὶ τὰ κάτω τοῖς ἄνω συνομιλεῖ» .

Το σημερινό λοιπόν Μυστήριο έρχεται να αποτελέσει την ανάπαυλα όλων των από αιώνων Σοφῶν-Φιλοσόφων-Επιστημόνων που αγωνιωδῶς καταδαπάνησαν ολόκληρο το βίο τους για να ανακαλύψουν την Αΐδια Αρχή των Πάντων, το πρώτον Αγαθόν, την αρχή του σύμπαντος κόσμου, τον Ένα Άγνωστο Θεό. Σήμερα, ο αναζητούμενος ανά τους αιώνες «ἐπὶ γῆς έφάνη ταπεινός ἄνθρωπος». Ως αποτέλεσμα τούτου «ή πολυθειά τῶν εἰδώλων κατήργηται» και «ὁ φλογμός» τῆς αθεΐας χάνει την υπόστασή της μπροστά στον Αποκαλυπτόμενο Θεό . Επιπλέον δια της Σαρκώσεως του Θεού Λόγου καταπατεΐται η απάτη της πλάνης της «Νευροβιολογικῆς Άσθένειας Τῆς Θρησκείας» που προσπαθεί να ανιχνεύσει με διανοητικό τρόπο μια αόριστη θεΐα δύναμη, όπως θα μας έλεγαν οι σημερινοί

θιασώτες της δήθεν μοντέρνας ονομαζόμενης αθείας . Και αυτό βέβαια γιατί η ανακάλυψη γίνεται αποκάλυψη δια του στιγματισμού της Ιστορίας από «Τον Ήντως Ήντα» , το «Φῶς Τοῦ Κόσμου», το Χριστό. Το μοναδικό θεανθρώπινο πρόσωπο της Ιστορίας που αυτοπροσδιορίστηκε με τα λόγια «Ἐγώ εἰμί ἡ ἀλήθεια» .

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις η Ορθοδοξία στηριζόμενη στο Δόγμα της Ενανθρωπήσεως του Θεού το οποίο αποτελεί τη Βάση μιας Βιωμένης Πίστης δεν είναι «μία ἀπὸ τὶς πολλές θρησκείες» . Το φαινόμενο Της Θρησκείας ανάγεται από τη ΓΗ στον ΟΥΡΑΝΟ για να ανακαλύψει μια Θεότητα η οποία καθίσταται υπόχρεα να εξασφαλίζει στους οπαδούς και πιστούς της μια Κοσμική Ευδαιμονία, Καλοπέραση, Αποκατάσταση και προ πάντων μια Παραδείσια Μεταθανάτια Ζωή. Στην Ορθοδοξία δεν ισχύει τίποτα από όλα αυτά έστω και αν στο μυαλό πολλών ανθρώπων αυτό το άκρως ανθρωπομορφικό σύστημα ταυτίζεται με το Δόγμα της Ανατολής. Στην Ορθόδοξη Πίστη συμβαίνει το αντίθετο αφού «ὁ Λόγος» από τον ουρανό «σάρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ» . Ο σαρκωμένος Χριστός έρχεται για να μας θεραπεύσει και να μας κάνει «ἀπ' ἐντεῦθεν» μετόχους της βασιλείας του . Δηλαδή να μεταμορφώσει πρώτον την παρούσα ζωή του ανθρώπου που «ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ» του την ζωντανή σχέση με τον Χριστό.

(συνεχίζεται)

[1] Β΄ Κορ. 5, 17.

[2] Μτθ. 2, 1-12.

[3] Δοξαστικό τῆς Λιτῆς τῆς Ἑορτῆς. Βλ. Μηναῖο Δεκεμβρίου.

[4] Απ. 1, 4.

[5] Λκ. 2, 1-7.

[6] Από την Λιτή της Ἑορτῆς. Βλ. Μηναῖο Δεκεμβρίου.

[7] Α΄ Τιμ. 3, 16: «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί».

[8] Βλ. Μεγάλου Αθανασίου, Περί Ενανθρωπήσεως του Λόγου, 54, PG 25, 192: « Αὐτός γάρ (ὁ Λόγος) ἐνηθρώπησεν ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν».

[9] Ιδιόμελον Α΄ Ωρας (Ἀκολουθία Τῶν Μεγάλων Ωρῶν)

[10] Ευχή του Μ. Αγιασμού, ποίημα Σωφρονίου Πατριάρχου Ιεροσολύμων.

[11] Δοξαστικόν Στιχηρῶν Τοῦ Ἑσπερινοῦ Τῆς Ἑορτῆς και Τροπάριο Στ΄ ὠδῆς Κανόνος Ἀκαθίστου.

[12] Βλ. Πρωτοπρ. Ιωάννου Σ. Ρωμανίδου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Δογματική και Συμβολική Θεολογία της Ορθόδοξου Καθολικῆς Εκκλησίας, τόμος: Α, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονικη 2004, σελ. 9-12.

[13] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, Ὑμνος 28, SC 174, 294.

[14] Ιω. 14, 6.

[15] Βλ. Πρωτοπρ. Ιωάννου Σ. Ρωμανίδου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Πατερική Θεολογία, εκδ. Παρακαταθήκη, Θεσσαλονικη 2004, σελ. 42.

[16] Ιω. 1, 14.

[17] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, Κατήχηση 28, SC 113, 142 και Κεφάλαια Θεολογικά Και Πρακτικά Ρ'(100), 38, SC 51, 90-91.

[18] Ψλ. 83, 3.